

‘Niemand kriebelt zoals ik kriebel. Dat durven ze niet’

Fieldmanager Jan Butter is niet vies van een experiment op het veld.
‘Durf, daar gaat het om’

De proef die hij zo graag wilde uitvoeren, waarbij hij twee voetbalvelden wilde laten begrazen door 200 lammeren, ging op het laatste moment niet door. Maar Purmerends fieldmanager Jan Butter laat zich niet uit het veld slaan. Later dit jaar hoopt hij zijn proef alsnog voort te zetten. In de tussentijd knutselt hij gewoon verder aan andere innovaties. ‘Je moet geloven in je eigen kunnen.’

Auteur: Kelly Kuenen

5 min. leestijd

INTERVIEW

Hooiberg, terreinmeester van de nabijgelegen gemeente, kijkt sinds kort met Butter mee om de fijne kneepjes van het vak te leren. De fijne kneepjes van Butters vak, welteverstaan, want die willen nog weleens afwijken van het 'conventionele' onderhoud. Butter werd in 2015 voor de derde keer opgegeven als kanshebber voor de Fieldmanager Of The Year Award. Hij ontwerpt zijn eigen machines, kijkt naar eigen zeggen constant hoe dingen beter kunnen en is daarbij niet bang om buiten de gebaande paden te treden. Zo maait hij de velden met een klepelmaaier, strooit hij knofookpoeder op de velden om ganzen op afstand te houden en gebruikt hij de bekende drie-hoeksborstel voor gravel ook op natuurgas.

Kriebel-eg

Een van die creatieve oplossingen bestaat uit de 200 lammetjes waarmee Butter zijn velden wilde laten begrazen en bemesten, met als doel de veldkwaliteit te verbeteren. Hij hoopte hiermee in juli van vorig jaar te beginnen, maar helaas ging de proef op het laatste moment niet door. Een bittere pil voor de duidelijk teleurgestelde Butter. Hij hoopt de proef op een later moment alsnog te starten. Tot die tijd werkt Butter lustig verder aan andere noviteiten, die veelal draaien om het verbeteren van het bodemleven en, naar eigen zeggen, het 'pesten van het gras', zodat het mooi uitstoelt. Neem de zelfontworpen kriebel-eg, ook wel wiedeg genoemd, die Butter in samenwerking met een landbouwbedrijf uit Kwadijk ontwikkelde en waarmee hij met regelmaat straatgras en losse grasplantjes verwijdt. Butters kriebel-eg onder-

scheidt zich naar eigen zeggen door het feit dat de pinnen vrij dicht op elkaar staan en relatief diep in de grond snijden, waardoor de grond intensief bewerkt wordt. Eens per week bootst Butter als het ware intensieve bespeling na. Het resultaat is volgens Butter dat de grasmat lang in conditie blijft, zelfs tot aan het einde van het seizoen. 'Veel beheerders staren zich blind op een groen grasveld. Maar deze velden bestaan vaak grotendeels uit straatgras. Dat wil je natuurlijk niet, net zo min als losse grasplantjes die achterblijven en gaan rotten. Het is daarom belangrijk deze grassen regelmatig te verwijderen.' Volgens Butter is er niemand die durft te 'kriebelen' zoals hij het doet. Tijdens een demonstratie blijkt waarom: de pinnen krassen in de grond, waardoor het straatgras weliswaar naar de oppervlakte wordt gehaald, maar na één werkgang zijn er ook fijne groeven zichtbaar. Butter bezweert me dat daar na één keer vegen niets meer van te zien is. De 'Butter-bewerking' zou volgens hem zorgen voor een beter en gezonder veld. Bovendien zou het regelmatig uitvoeren van deze behandeling een kostenbesparing van 60-65% opleveren, omdat er minder onderhoud en minder nieuw graszaad nodig is.

Butter zelf heeft het volste vertrouwen in zijn methode. Maar omdat die zo intensief is, en omdat de mat er op het eerste gezicht wat gehavend uitziet, moet de gemiddelde fieldmanager een behoorlijke psychologische drempel over wil hij ermee aan de slag gaan. 'Niemand kriebelt zoals ik dat doe,' zegt Butter stellig. 'Dat durven ze namelijk niet.' Verschillende partijen, waaronder de gemeen-

Ongeveer vijftien jaar geleden startte Jan Butter als hulpkracht met het maaien van velden. Butter verwijst naar zichzelf in deze periode als 'broekie'. Dat doet vermoeden dat hij zijn fieldmanagercarrière als jong ventje startte, maar niets is minder waar; voordat Butter begon op het sportveld had hij er al een carrière als zelfslachtende slager op zitten. Met dat werk stopte hij vanwege de zware fysieke inspanning, die hem naar eigen zeggen te veel werd. Als ik Butter vraag of werken als fieldmanager dan niet fysiek belastend is, moet hij een beetje lachen. 'Wat dat betreft is dit een zondagsbaantje!' Maar wij hebben dan ook geen zitvlees!, valt collega Jeffrey Hooiberg hem bij. Onlangs besloten de gemeenten Purmerend en Beemster het veldonderhoud samen te voegen. Sinds enige tijd worden de velden van de laatstgenoemde gemeente daarom onderhouden door Purmerend. Butter is daarmee verantwoordelijk voor het onderhoud van zo'n veertig velden.

Butters zelfontworpen kriebel-eg.

Het veld vóór en na een rit op de kriebel-eg.

te Haarlem, toonden interesse en kwamen langs om zijn eg te bekijken. Allen gaven aan enthousiast te zijn, maar tot op heden heeft niemand de methode daadwerkelijk toegepast. Butter: 'Het is ook niet mijn taak om mensen te overtuigen. Ik wil alleen laten zien wat mogelijk is.'

Als Butter een stuk grond uitsteekt, is te zien dat de grasplanten tot zo'n twintig centimeter diep wortelen. 'Omdat bij het tweejaarlijks verschrallen van de bodem de kans bestaat dat er zich zand opstapelt, beluchten we de velden met een Koro-recyclingdresser, die grond naar boven haalt. Het resultaat is een bodem met een beperkte hoeveelheid zand.' Butter wijst naar de aarde in zijn hand. 'Normaal gesproken zou je hier een zandlaag zien, maar dat is hier niet het geval.' Sinds Butter ook het gebruik van grover zand voorstelde, heeft hij bovendien minder problemen met de waterdoorlaatbaarheid. En doorzaaien? Daar gelooft hij niet in. 'We hebben ooit proefmatig gekeken of het iets toevoegde, maar dat was niet het geval. De huidige methode met goed inzaaien, kriebelen en Koro-dressen is voldoende. Een eventuele kale plek groeit vanzelf wel weer dicht.'

Hergebruik

Butter is een zeer aanwezige en overtuigende persoonlijkheid, maar met zijn enthousiasme alleen redt hij het niet. Binnen de gemeente krijgt Butter veel vrijheid om zijn ideeën uit te werken, waarbij

hij steunt op het vertrouwen dat hij in de loop der jaren heeft opgebouwd. Het out-of-the-box-denken begon zo'n vijftien jaar geleden, toen Butter de intensieve kriebel-egbehandeling voorstelde. 'De toenmalige voorman wilde er niet aan. Dus hebben we een stukje grond bewerkt toen de beste man op vakantie was. Toen hij terugkwam, kon hij niet ontkennen dat er resultaat was geboekt.' Innovatief en eigenzinnig. Misschien zijn dat trefende woorden om zowel deze actie als Butter zelf te typeren.

Volgens Butter spelen echter niet alleen de behaalde resultaten, maar ook het kostenplaatje een rol. Bij het bedenken van nieuwe apparatuur probeert hij zo veel mogelijk materialen opnieuw te gebruiken, waardoor hij de kosten voor de realisatie ervan kan beperken. Als we in de machineloods staan, laat hij enkele van zijn creaties zien. Aan beide zijden van de ruimte staan apparaten die Butter zelf heeft ontworpen en waarvoor hij onder meer oude maaionderdelen hergebruikte. Met het ene apparaat verzorgt hij de gravelbanen van de gemeentes, met het andere is hij in staat de moeilijk bereikbare randen van een veld te bewerken. Een andere betaalbare oplossing wordt gevormd door de anti-uv-netten, die ook in de tuinbouw worden gebruikt en waarmee Butter jonge inzaai beschermt. De netten houden lucht binnen, maar beschermen jonge grasplanten tegen schadelijke zonnestralen. Een simpel, maar doeltreffend huis-

tuin-en-keukentrucje. 'Als een investering driehonderd euro kost, dan is dat relatief gezien natuurlijk niets. Daardoor kun je je ideeën ook sneller in praktijk brengen.'

Als ik na twee uur de velden van Purmersteijn verlaat, gaan Butter en Hooiberg direct weer aan de slag. De plaatselijke jeugd, die voor een sportproject regelmatig op de velden aanwezig is, heeft vakantie en de fieldmanagers hebben acht weken voor het groot onderhoud. Het werk mag dan minder fysiek zijn dan het slagersvak, het moet volgens Butter niet worden onderschat: 'Voetballers en bestuurders hebben vaak geen idee wat er bij ons werk komt kijken qua planning en werkzaamheden. Maar als er iets mis is, dan krijg je als fieldmanager al snel de schuld. Sportveldonderhoud is topsport.' En de vakantie van Butter? Die moet maar even wachten. 'Eerst moeten de velden er piekfijn uitzien.'

Be social

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-5682